

KLIMAAT

Rapport Wereld Meteorologische Organisatie legt vinger (nog maar eens) op de wonde

“Zolang we méér CO₂ uitstoten dan de oceanen en de bossen kunnen opnemen, zal de CO₂-concentratie blijven toenemen. Vandaag stoten we dubbel zoveel uit als de natuur kan opnemen”, zegt Jean-Pascal van Ypersele, professor klimatologie aan de UCL.

FOTO BELGA

Nooit meer CO₂ in atmosfeer dan vandaag

De concentratie broeikasgas in de atmosfeer is het afgelopen jaar nog maar eens gestegen. Tot een recordhoogte. Onze klimaatinspanningen? Druppels op een steeds hetere plaat. Met dank aan steenkoolcentrales en nóg meer auto's stevenen we af op bosbranden en een overstromde Antwerpse haven. “Maar dat is geen volgend feit”, zeggen klimaatwetenschappers. “Meer nog: de gevolgen vermijden, is een pak goedkoper dan ze te moeten dragen.”

Een rapport van de Wereld Meteorologische Organisatie (WMO), de weer- en klimaatorganisatie van de Verenigde Naties, legt nog maar eens de vinger op de wonde: de concentratie van koolstofdioxide in de atmosfeer is het afgelopen jaar opnieuw gestegen. Technisch gesproken: de atmosfeer bevat nu 407,8 CO₂-deeltjes per miljoen deeltjes. In mensentaal: die concentratie was nooit eerder zo hoog. Of toch niet sinds het ontstaan van de mens. De laatste keer was dik drie miljoen jaar geleden. Toen was het drie graden warmer dan nu en was de zeespiegel 15 tot 25 meter hoger.

Vanwaar die nieuwe CO₂-stijging?

“Simpel, omdat we nog altijd elk jaar meer CO₂ uitstoten”, zegt Wim Thiery, professor klimaatwetenschappen aan de VUB. “En dat komt omdat de verbranding van olie, gas en kool nog altijd stijgt.”

Volgens Jean-Pascal van Ypersele, professor klimatologie aan de UCL en voormalig ondervoorzitter van het internationaal kli-

maatpanel IPCC, hebben we het laatste record nog niet gezien. “Zolang we méér CO₂ uitstoten dan de oceanen en de bossen kunnen opnemen, zal die concentratie blijven toenemen. En vandaag stoten we dubbel zoveel uit als de natuur kan opnemen.”

Overigens, zegt klimaatexpert Mathias Bienstman van de Bond Beter Leefmilieu, zijn er tekenen dat die opnamecapaciteit van de natuur aan het afnemen is. “Mogelijk is er een soort verzadiging. Dus is het denkbaar dat onze uitstoot daalt, maar dat de concentratie van broeikasgassen in de atmosfeer toch toeneemt.”

Waren we dan niet al goed bezig?

Alleszins niet goed genoeg, want voorsnog daalt die uitstoot niet. Onze betere geïsoleerde huizen en beter gefilterde auto-uitlaten ten spijt. “We hebben in België en in Europa al een beetje vooruitgang geboekt”, zegt Van Ypersele. “Maar een beetje is lang niet genoeg. We moeten véél meer doen. Onze auto's worden efficiënter, maar er komen er nog altijd bij. We reizen nog altijd te veel met het vliegtuig. En het Amazonewoud wordt afgebrand om soja te planten, zodat we hier onze dieren kunnen voederen en wij onze biefstuk kunnen eten.”

Wim Thiery

Professor klimaatwetenschappen VUB

“Als we vandaag stoppen met broeikasgassen uitstoten, zal de aarde nog 0,2 graden opwarmen. Meer niet. Het hangt enkel en alleen af van onze keuze.”

Maar er is ook goed nieuws. Misschien. “Er is een kans dat de wereldwijde uitstoot in 2019 zal stabiliseren”, zegt Bienstman. “Omdat de industriële emissies wat lager liggen. En dat terwijl de economie het niet slecht doet. Als dat kan, dan moeten we kunnen dalen ook.”

Gaat de zee nu ook 20 meter stijgen?

“We hebben op dit moment al één graad opwarming achter de rug”, zegt Wim Thiery. “Als we voortdoen zoals we bezig zijn, zal het in 2100 vijf graden warmer zijn dan bij het begin van de industriële revolutie.

Ter vergelijking: de laatste keer dat het vijf graden kouder was dan vandaag, zaten we in een ijstijd en konden we wandelen naar Engeland. Om maar te zeggen: ogenschijnlijk kleine veranderingen in het klimaat hebben enorme consequenties. Bij een opwarming van vijf graden zouden miljoenen en miljoenen meer mensen blootgesteld zijn aan bosbranden, zou onze voedselvoorziening voor lange tijd ontregeld zijn en zouden de ijskappen onomkeerbaar afsmelten en het zeeniveau dus sterk stijgen.”

Het IPCC voorziet een stijging van het zeeniveau van één tot drie meter, per graad opwarming. Dus vijf graden zou inderdaad

tot een vijftien meter hoger zeeniveau kunnen leiden. Maar, benadrukt Thiery, zo ver hoeft het écht niet te komen.

“We kunnen die gevolgen perfect vermijden. Alles wat we moeten doen, is een ambitieus klimaatbeleid voeren. Dat is overigens een pak goedkoper dan niks doen en achteraf betalen voor de gevolgen. Als we vandaag stoppen met broeikasgassen uitstoten, zal de aarde nog 0,2 graden opwarmen. Meer niet. Het hangt enkel en alleen af van onze keuze: hoe organiseren we onze economie en onze samenleving?”

Wat doen we eraan?

“Consumeer lokale landbouwproducten, produceer minder afval. Voer een CO₂-taks in, zodat de atmosfeer geen gratis vuilnisbak meer is”, zegt Jean-Pascal van Ypersele. En Thiery: “Zet sneller en steviger in op hernieuwbare energie. Denk vooral aan wind en zon. De prijzen van die energiebronnen zijn fors lager geworden, we kunnen daar gebruik van maken. We hebben de kennis en de techniek om het op te lossen. En we kunnen er en passant jobs mee creëren. We mogen alleen de trein niet missen.”

En dan is er ook nog het wereldwijde plaatje, zegt Bienstman. “We moeten inzetten op klimaatdiplomatie. We moeten ervoor zorgen dat die grote opkomende economieën zoals China, India en Indonesië een aantal stappen kunnen overslaan, zoals steenkoolmijnen en dieselwagens. Dat is een pittige uitdaging, maar het kan.”

JESSE VAN REGENMORTEL

Herbruikbare SmartCup onthoudt wie heeft betaald

Slimme beker maakt rondje trakteren goedkoper

Herbruikbare bekere zijn goed voor het milieu, maar helaas vaak slecht voor je portemonnee: wie een rondje trakteert, betaalt naast de drank ook de waarborg op de beker en krijgt die vaak niet terug. Het is dé doorn in het oog bij het ecologische systeem van herbruikbare bekere. Goodless, een start-up van Deinze naar Sander Van Waes (29) met kapitaal van ondernemer Rudi De Kerpel, komt met de oplossing: slimme bekere.

Rudi De Kerpel en Sander Van Waes met hun Goodless-beker. FOTO FWV

De bekere zijn gemaakt uit polypropyleen, 100% herbruikbaar én voorzien van een chip. Bij elke betaling van een consumptie wordt de SmartCup gekoppeld aan het persoonlijke account van de gebruiker. Wanneer de beker leeg is

en gedeponeerd wordt in een collector of ‘SmartBin’, krijgt de consument die het rondje betaalde, automatisch het tegoed teruggestort. De slimme vuilnisbak weet

dankzij de chip wie de waarborg betaalde en die krijgt dat dezelfde dag terugbetaald.

“We anticiperen met onze bekere op de nieuwe wetgeving die bin-

nenkort van kracht gaat, maar ook op een maatschappelijke evolutie”, zegt Van Waes. “Mensen beseffen steeds meer dat we maar één planeet hebben. Het beeld van platgetrapt plastic na een evenement hoort daar niet bij.”

450 wegwerpbekere minder

Volgens de jonge ondernemer gaat een Goodless-beker drie jaar mee en kan hij zo 450 wegwerpbekere vervangen. De afgelopen weken waren er een aantal tests, en nu willen Van Waes en De Kerpel het systeem op grote schaal uitrollen. “Tegen het einde van dit jaar zullen we anderhalf miljoen bekere mét chip hebben”, zegt De Kerpel. “Grote evenementen zoals de Gentse Feesten kunnen dus bellen.” (jcd)

‘Finding Nemo’ wordt steeds moeilijker

Slecht nieuws voor al wie sinds *Finding Nemo* gek is op de oranje-witgestreepte clownvis. Uit langdurig onderzoek blijkt dat de soort langzaam aan het uitsterven is. De grote vraag naar deze visjes naar aanleiding van de film, deed de populatie in sommige regio's al dalen. Nu blijkt het visje, dat zich verschuilt in zeeanemonen, ook totaal niet in staat om zich genetisch aan te passen aan de vervuiling en de klimaatverandering. Een vijfde van alle clownvissen is al verdwenen, 15% zal waarschijnlijk het volgende decennium niet overleven, en nog een vijfde zal binnen de eerste veertig jaar verdwijnen. (thv)

FOTO GETTY IMAGES